

завдання за результатами аналізу криміногенної ситуації, з урахуванням графіка відпрацювання підоблікових осіб, запланованих масових заходів та іншої інформації щодня (з понеділка по четвер – на наступну добу, у п'ятницю – на наступні три доби) [2].

Підсумовуючи, слід зазначити, що з впровадженням нових форм роботи суспільство очікує від Національної поліції серйозних результатів. На сьогодні, правоохоронна система набуває тотальних змін, реформування здійснюється швидкими темпами, нові вимоги докорінно змінюють критерії оцінки діяльності поліції. На мою думку, завдяки спільним зусиллям буде побудовано принципово новий правоохоронний орган, в якому кожен поліцейський професійно і чесно служитиме українському народу. Реформування допоможе поліції стати справжнім партнером для суспільства, відновити довіру населення до органів правопорядку, щоб кожний громадянин відчував у поліцейському реального та надійного захисника своїх прав та інтересів.

Список використаних джерел:

1. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
2. Організація діяльності підрозділів патрульної поліції та відділень моніторингу відокремлених структурних підрозділів (відділів, відділень) територіальних органів Національної поліції України [текст]: метод. рек. / ДООЗОР Національної поліції України. – 26 с.

**Старший викладач кафедри теорії
держави та права НАВС, к.ю.н.
Доцент кафедри теорії держави та
права НАВС**

**Харченко Наталія Петрівна, Тихомиров Денис Олександрович
ПРАВОВИЙ РЕЖИМ: ПЛЮРАЛІЗМ НАУКОВИХ ПІДХОДІВ**

Окреслення окремих аспектів правового режиму дослідниками в наукових працях є доволі фрагментарним, що унеможливорює сформулювати єдине визначення поняття правового режиму, розкрити його зміст, особливості, структуру, види. Плюралізм загальнотеоретичних досліджень у цій сфері призводить до доволі дискусійного, а інколи й суперечливого застосування цієї категорії в галузевих розвідках.

Поняття «режим» походить з латини «regimen» – управління [1, с. 493] та від французького «regime» – порядок (упорядковувати) [2, с. 722].

У тлумачних словниках цей термін має декілька трактувань: 1) державний лад; 2) установлений порядок будь-чого; 3) умови діяльності, праці, існування будь-чого; 4) систему заходів, правил, вимог, норм, принципів, запроваджуваних для досягнення певної мети [3-6].

Отже, поняття «режим» є складним та багатоаспектним, що уможливорює його оперування у різних галузях знань. Зокрема нині воно дедалі інтенсивніше впроваджується у вітчизняне законодавство. Здебільшого категорія «режим» застосовується в підзаконних нормативно-правових актах.

Попри таку розгалужену систему нормативно-правових актів, де застосовуються категорії «режим» чи «правовий режим», й донині відсутні їх дефініції.

До наукового обігу цей термін було введено російським правником С. С. Алексєєвим. На його думку, правовий режим – порядок регулювання, який виражений у комплексі правових засобів, що характеризують особливе поєднання взаємодіючих між собою дозволів та заборон, а також позитивних зобов'язань, які утворюють особливу направленість регулювання [7, с. 185].

Подальшого розроблення ця тематика знайшла відображення в загальнотеоретичних наукових розвідках В. М. Корельського, А. В. Малька, Н. І. Матузова, В. Д. Перевалова, Є. Ф. Шамсувої та інших.

Так, Н. І. Матузов та А. В. Малько розглядають правовий режим як особливий порядок правового регулювання, який виражається у певному поєднанні юридичних засобів і який створює бажаний соціальний стан і конкретний ступінь сприятливості або несприятливості для

задоволення інтересів суб'єкта права. Тобто режим – це система умов й методів здійснення правового регулювання, так би мовити «розпорядок» дії права, його функціональна характеристика [8, с. 17-18]. Ідентичну позицію дослідники висловили в більш сучасній розвідці[9].

В. М. Корельський, В. Д. Перевалов під правовим режимом розуміють специфіку юридичного регулювання певної сфери суспільних відносин за допомогою різних юридичних засобів [10, с. 265].

На думку Є. Ф. Шамсумової, правовий режим – особливий порядок законодавчого регулювання діяльності суб'єктів права у різноманітних сферах суспільних відносин або на певних об'єктах, який складається з встановлення механізму забезпечення фактичної реалізації системи стимулів, нормативів, гарантій, заборон, зобов'язань, обмежень, а також їх виконання, застосування заходів примусу та притягнення винних до відповідальності [11, с. 71-72].

Отже, дослідники здебільшого поняття «правовий режим» репрезентують як «особливий порядок правового регулювання», що унеможливорює розмежування між іншими юридичними категоріями, а саме: «механізм правового регулювання», «метод правового регулювання» та «тип правового регулювання».

Кореспондує нашому баченню позиція Т. П. Мінки щодо співвідношення понять «правовий режим» і «механізм правового регулювання»: «Поняття «правовий режим» не можна ототожнювати з поняттям «механізм правового регулювання». Правовий режим здійснюється через механізм правового регулювання... Якщо механізм правового регулювання – юридична категорія, що показує як здійснюється правове регулювання, то правовий режим – здебільшого змістовна його характеристика, яка показує, як реалізується механізм правового регулювання. Отже, правовий режим реалізується через механізм правового регулювання, який є загальним порядком, процесом дії та реалізації права» [12, с. 126].

Отже, дослідження доктринальних джерел та нормативно-правових актів у цій сфері надає можливість дійти таких висновків.

1. Правовий режим – самостійна правова категорія.
2. Правовий режим є важливим елементом механізму правового регулювання.
3. Правовий режим обумовлює характер, результат і ступінь ефективності правового регулювання.
4. Правовий режим є системою детермінант здійснення правового регулювання.
5. Правовий режим визначає дієвість правових норм.
6. Правовий режим охоплює різноманітні варіативно поєднані правові засоби.
7. Правовий режим має відмінності в різних галузях права.
8. Правовий режим визначається в нормативно-правових актах та забезпечується державним примусом.

9. Метою встановлення правового режиму є упорядкування специфічного кола суспільних відносин шляхом чіткого визначення мети, просторово-часових меж, суб'єктів, об'єктів тощо.

Зважаючи на зазначене вище, пропонуємо таке авторське визначення поняття «правовий режим» – це особливий порядок правового регулювання суспільних відносин, що здійснюється за допомогою системи варіативно поєднаних юридичних засобів з метою їх упорядкування.

Список використаних джерел:

1. Латино-русский словарь / Состав. Д. И. Фомицкий [Авторы соврем. ред. словаря: Л. Ф. Цымлова, Т. А. Ширяева]. — Ростов-на-Дону: Феникс, 1998. — 704 с.
2. Ганшина К. А. Французско-русский словарь: 51 000 слов [изд. 7-е, стереотип.] / Ганшина К. А. — М.: Русский язык, 1977. — 912 с.
3. Ожегов С. И. Словарь русского языка: 70 000 слов / Под ред. Н. Ю. Шведовой; АН СССР, Ин-т русского яз. — М.: Рус. яз., 1989. — 924 с.
4. Новий тлумачний словник української мови: у 4 т.: 42000 слів: серія «Нові словники» / Укладачі: В. Я. Яременко, О. М. Сліпущко. — К.: Аконт, 2000. — Т. 3: ОБЕ–РОБ. — 2000. — 927 с.

5. Словник іншомовних слів / Гол.ред. ФО. С. Мельничук. – К.: Головна редакція УРЕ, 1977. — 746 с.
6. Большойэнциклопедическийсловарь. — 2-е изд. — М. :БРЭ;СПб. :Норинт, 1998. — 1456 с.
7. Алексеев С. С. Общедозволения и общезапреты в советском праве/ Алексеев С. С. — М. : Юрид. лит., 1989. — 288 с.
8. Матузов Н. И. Правовыережимы: вопросытеории и практики / Н. И. Матузов, А. В. Малько// Правоведение. — 1996. — №1. — С. 16—29
9. Правовыережимы: общетеоретический и отраслевыеаспекты : [монографія] / под ред. А. В. Малько, И. С. Барзиловой. — М. : Юрлитинформ, 2012. — 416 с.
10. Корельский В. М. Теориягосударства и права: [учебник для вузов] / Корельский В. М., Перевалов В. Д. — М. : Инфра— М, 1997. — 570 с.
11. Шамсумова Э.Ф. Правовыережимы: (теоретический аспект): дис... к. ю. н: 12.00.01. — Екатеринбург, 2001. — 213с.
12. Мінка Т. П. Онтологічна характеристика правового режиму / Т. П. Мінка // Право і суспільство.— 2012. — № 3. — С. 123—127

**Слухач 2 курсу ННІ №4,
Кіровоградське відділення НАВС**

Чмутова Тетяна Володимирівна

ФОРМИ ДЕРЖАВНОГО УСТРОЮ: ПРОТЕКТОРАТ ТА УНІЯ

Держава - суверенне політичне утворення, країна з певною територією, господарством і політичною владою в ній. Держава є основним носієм прав і обов'язків у міжнародних відносинах.

Форма державного устрою — це елемент форми держави, який характеризує внутрішню структуру держави, спосіб її територіального поділу, співвідношення держави як єдиного цілого з її складовими частинами, міру централізації та децентралізації державної влади.

Розрізняють державний устрій за типом:

- простий — до нього відносять унітарну форму устрою;
- складний — належать форми устрою федеративний, конфедеративний та ін. [1]

На поточний момент існує три основні форми державного устрою:

- Федерація — складна, союзна держава, частини якої є державними утвореннями з певним державним суверенітетом. Будується на розподілі функцій управління між центром і суб'єктами федерації. [1]

- Конфедерація — тимчасовий союз держав, який створюється для досягнення політичних, економічних, культурних та інших цілей. Не володіє самостійним суверенітетом, відсутня єдина система законодавства. [1]

- Унітарна держава — проста, єдина держава, яка характеризується відсутністю у адміністративно-територіальних одиниць ознаки суверенітету. Виділяють централізовані і децентралізовані складні держави, з наявністю або відсутністю автономних утворень. [1] Поняття «унітарна держава» походить від латинського слова “unus”, що значить один, єдиний. Нині у світі більше є унітарних держав (Франція, Італія, Швеція, Японія, Південна Корея та ін.) В історії існує форма устрою як протекторат. [3]

Для країн з унітарною формою державного устрою (такі держави називаються простими) характерна наявність наступних основних ознак :

- єдина конституція, норми якої по всій території країни без будь — яких обмежень;
- єдина система вищих органів державної влади;
- єдине громадянство;
- єдина система права;
- єдина судова система, яка здійснює правосуддя на території держави;
- територія унітарної держави поділяється на адміністративно — територіальні одиниці, котрі не можуть володіти будь-якою політичною самостійністю. [4]